

Y Gwir Anrhydeddus Carwyn Jones AC
Prif Weinidog Cymru

24 Hydref 2018

Annwyl Carwyn,

Bil Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru)

Heddiw, mae'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol wedi gosod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol ei **Adroddiad Cyfnod 1 ar Fil Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru)**.

Anfonwyd yr Adroddiad at y Gweinidog Tai ac Adfywio fel yr Aelod sy'n gyfrifol am y Bil.

Cytunodd y Pwyllgor y dylwn i hefyd ysgrifennu atoch chi i amlygu nifer o faterion y dylid tynnu sylw holl Weinidogion Cymru atynt. Mae'r casgliadau a'r argymhellion perthnasol i'w gweld yn yr atodiad i'r llythyr hwn.

Hoffwn dynnu sylw'n arbennig at y defnydd o'r gair 'priodol' yng nghyd-destun sefydlu ymrwymiad i ymgynghori. Mae'r Pwyllgor yn pryderu ers peth amser am y defnydd gormodol o'r gair 'priodol' mewn Biliau, gan ein bod yn ei ystyried yn ddrafftio deddfwriaethol gwael. Rydym yr un mor bryderus fod y defnydd o'r gair mewn Memorandâu Esboniadol a Datganiadau o Fwriad Polisi yn lleihau eglurder a thryloywder.

Caiff y llythyr hwn ei gopïo i Jeremy Miles AC, Cwnsler Cyffredinol Cymru, a Rebecca Evans AC, y Gweinidog Tai ac Adfywio.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Mick Antoniw". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath the name.

Mick Antoniw

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Atodiad - Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, Adroddiad ar Fil Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru): casgliadau ac argymhellion i sylw Gweinidogion Cymru

Materion yn ymwneud â chymhwysedd deddfwriaethol a chydysyniad y Goron

Paragraff 32 - Yn ein barn ni, nid oes digon o fanylion yn yr esboniad un frawddeg yn y Memorandwm Esboniadol am sut y mae gan y Cynulliad Cenedlaethol y cymhwysedd deddfwriaethol i wneud y darpariaethau yn y Bil. Wrth fynegi'r farn hon, tynnwn sylw at ein sylwadau yn ein **Hadroddiad ar Fil Cyllido Gofal Plant (Cymru)**. Yn yr adroddiad hwnnw, fe wnaethom bwysleisio bod asesiad Llywodraeth Cymru o'r modd y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn meddu ar y cymhwysedd deddfwriaethol i fwrw ymlaen â'r Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru) yn cynnwys 11 paragraff yn y Memorandwm Esboniadol, ac awgrymwyd gennym fod a wnelo hynny â chymhlethdod y model o gymhwysedd deddfwriaethol sy'n seiliedig ar gadw pwerau, a gyflwynwyd yn Neddf Cymru 2017. Er nad ydym yn awgrymu y dylid gweithredu yn yr un ffordd yn achos pob Bil, mae'r gwahaniaeth amlwg rhwng y dulliau a ddefnyddiwyd gyda'r ddau Fil hyn yn haeddu esboniad

Argymhelliad 2 - Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod yr wybodaeth am gymhwysedd deddfwriaethol yn ei Memoranda Esboniadol gynnwys digon o fanylion i sicrhau tryloywder ac i alluogi Biliau i fod yn destun proses graffu effeithiol.

Paragraff 33 - Nodwn y byddai'r Bil yn rhwymo'r Goron ac y gallai effeithio ar fuddiannau personol Ei Mawrhydi'r Frenhines a Dug Cernyw. Felly, mae angen cydsyniad y Frenhines cyn y caiff y Bil ei basio gan y Cynulliad Cenedlaethol. Nodwn ymhellach nad yw'r Gweinidog wedi gofyn am gydsyniad hyd yma oherwydd ei bod yn aros am Fil cyflawn yn dilyn y camau diwygio..

Paragraff 34 - Er ein bod o'r farn bod rhinwedd i'r dull hwn, credwn hefyd y gallai fod manteision i ymgysylltu'n gynharach â'r Goron ar faterion cydsynio fel ffordd o liniaru'r risgiau o oedi ar ddiwedd taith Bil drwy'r Cynulliad Cenedlaethol. Rhai ffyrdd posibl o ymgysylltu'n gynharach yw hysbysu'r Goron ymlaen llaw o'r dyddiad y disgwylir gofyn am gydsyniad, neu wneud cais am benderfyniad dros dro ar gydsyniad, yn ddarostyngedig i unrhyw newidiadau a wneir i'r Bil yn ystod y camau diwygio. Mae'r sylwadau hyn yn seiliedig ar y rhagdybiaethau nad yw'r camau hyn yn digwydd eisoes, a bod y dull hwn yn dderbyniol i Lywodraeth Cymru a'r Goron. Os gwnaed y rhagdybiaeth gyntaf mewn camgymeriad a bod math ar ymgysylltiad cynnar yn digwydd, credwn y dylid tynnu sylw'r Cynulliad Cenedlaethol at hynny.

Materion yn ymwneud ag asesiadau effaith

Paragraff 61 - Mae gennym bryderon sylweddol am gynnwys, dull gweithredu, a hygyrchedd yr asesiadau effaith sy'n cyd-fynd â'r Bil.

Paragraff 62 - Rydym yn siomedig â datganiad y Gweinidog fod hi a'i thîm wedi gwneud rhagdybiaeth y byddai Aelodau'r Cynulliad a phartïon eraill yn gyfarwydd â lleoliad y porth asesu effaith. Gan fod y Pwyllgor yn gyfrifol am graffu ar bob Bil a osodir gerbron y Cynulliad, nid ydym yn gyfarwydd â'r porth hwn. Erbyn hyn, rydym yn wedi cael ar ddeall, yn groes i'r hyn a awgrymwyd yn ystod y sesiwn graffu, mai'r Bil hwn yw un o'r rhai cyntaf gan Llywodraeth Cymru i fod ag asesiadau effaith sy'n defnyddio'r porth hwn. Am y rheswm hwnnw, nid ydym yn credu ei bod yn rhesymol tybio nac awgrymu y byddai'r partïon perthnasol wedi bod yn gyfarwydd ag ef.

Argymhelliad 3 - Dylai'r Gweinidog ddefnyddio dadl Cyfnod 1 fel cyfle i roi mwy o fanylion i Aelodau'r Cynulliad a'r gynulleidfa ehangach am borth asesu effaith Llywodraeth Cymru ac, yn enwedig, ei arwyddocâd i'r Bil hwn.

Argymhelliad 4 - Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod ei Memoranda Esboniadol yn cynnwys linc uniongyrchol at yr holl ddeunydd esboniadol sydd ar gael o ran y Bil perthnasol, gan gynnwys y ddogfen porth asesu effaith (os bwriedir i'r dull hwn o asesu effaith barhau).

Materion eraill

Argymhelliad 7 - Dylai'r Gweinidog ailystyried y defnydd o'r gair "priodol" wrth ymrwymo i ymgynghori ar gynnwys yr is-ddeddfwriaeth a gaiff ei llunio yn sgil y Bil.

